

Н. Д. Гавоза

Липецьке

ЛИПЕЦЬКЕ – село Подільського району Одеської області. Липец. сільс. раді підпорядк. с. Казбеки (до 2016 – Куйбишевське). Знаходиться у долині р. Тилігул (впадає до Тилігульського лиману, бас. Чорного моря), за 220 км від обл. центру, за 12 км від райцентру та залізнич. ст. Котовськ і за 40 км від кордону з Молдовою. Площа 19,85 км². За переписом насел. 2001, у Л. проживали 3740, у Куйбишевському – 102 особи; станом на 2016 – відповідно 3130 і 85 осіб; переважно молдовани. Через село проходить автошлях Федосіївка (пункт пропуску на кордоні з Молдовою)–Ананьїв. Уперше згадується в писем. джерелах серед. 18 ст., коли навколишні землі перебували під турец. владою. На той час його населяли в основному селяни-втікачі з Молдавії та Валахії й старообрядці-липовани з Росії (саме від них і походить назва села). Після рос.-турец. війни 1787–91 поселення увійшло до складу Рос. імперії. 1793 проживали 231, 1795 – 1143 особи. Здавна у селі займалися землеробством, вишиванням, прядінням, ткацтвом. У 2-й пол. 19 – на поч. 20 ст. – казенне село Гандрабур. волості Ананьїв. пов. Херсон. губ. 1886 мешкали 3039, 1897 – 5446 осіб. У 2-й пол. 19 ст. засн. однокласну школу. 1913–17 побл. села під керівництвом ієромонаха Інокентія Балтського (І. Левізора; див. Інокентіївці) збудовано печер. монастир (урочище Гетсиман. сад; від 2014 – пам'ятка історії та архітектури місц. значення; практично зруйнований, площа понад 23 га, окремі коридори досягають у довж. 2500 м і шир. 500 м, глиб. від поверхні землі становить більше 4 м, має декілька рівнів). Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася, у січні 1920 остаточно встановлено більшовицьку. 1921 у приміщенні монастиря відкрито дит. будинок. У 1920-х рр. жит. чинили опір проведенню примус. колективізації. Згодом зазнали сталін. репресій. 1920–24 – у складі Одес. губ.; 1921–23 – Балт. пов.; 1923–24 – Балт. округи; 1924–40 – Молд. АРСР, від 1940 – УРСР. Від 3 серпня 1941 до 30 березня 1944 – під нім.-румун. окупацією. На фронтах 2-ї світової війни воювали понад 550 осіб. У 1970–80-х рр. у селі мешкали понад 10 тис. осіб. У Л. – 3 заг.-осв. школи; 2 Будинки культури, б-ка; лікар. амбулаторія, 3 фельдшер.-акушер. пункти. Збереглися кам'яні Михайлів. церква та дзвіниця (1807, найстаріші культ. споруди у стилі класицизму в Одес. обл.) – пам'ятки архітектури заг.-держ. значення. Храм оштукатурений, хрестоподібний, з напівкруглою апсидою та прямокут. прибудовою з пд. боку. Над сх. і зх. частинами – хрестоподібні, над пн. і пд. – напівциркул. склепіння, над центр. – купол зі шоломоподіб. верхом з маківкою на восьмигран. барабані, який опирається на зрізане

зімкнуте склепіння. Стіни з високо розміщеними вікнами завершені карнизом і трикут. фронтонами на зх., пд. і пн. фасадах. Дзвіниця також оштукатурена, квадратна у плані, двоярусна з шоломоподіб. завершенням з банькою. На обох ярусах у вирізах встановлено колони. Споруджено пам'ятник воїнам, які загинули під час 2-ї світової війни. Серед видат. уродженців – молд. і рад. парт. діяч К. Ілляшенко.

Бібліографічний опис:

Липецьке / Н. Д. Гавоза // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-54717>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).